

5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

UČEBNÍ OSNOVY

5. 3 Společenskovědní seminář

Časová dotace

7. ročník	1 hodina
8. ročník	1 hodina
9. ročník	1 hodina

Charakteristika:

Předmět společenskovědní seminář doplňuje vzdělávací obsah předmětů rodinná výchova, občanská výchova a český jazyk a literatura. Žáci si tento předmět vybírají v rámci nabídky volitelných předmětů a třídy v ročníku jsou děleny na skupiny.

Obsah předmětu je tvořen tematickými celky: Konflikt a komunikace – 7. ročník, výběr z projektu Právo na každý den (učebnice programu Street Law) – 8. ročník a 1. pololetí 9. ročníku, současná mezinárodní situace – 2. pololetí 9. ročníku.

Cíle:

Cílem volitelného předmětu společenskovědní seminář je rozvoj komunikativních dovedností s důrazem na praktické procvičování v modelových situacích, hledání řešení konkrétních v každodenním občanském životě v oblasti občanského, rodinného a trestního práva; prohloubení poznatků o aktuální situaci v současném světě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve volitelném předmětu převažují tyto metody a formy práce: práce ve skupině, kooperativní učení, modelové situace, problémové úkoly, vyhledávání informací z různých zdrojů, samostatná práce, zpracování menších projektů k danému tématu.

V hodinách občanské výchovy učitelé směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák vyhledává a třídí informace, učí se je používat v modelových situacích.

Komunikativní kompetence

žák rozvíjí komunikativní dovednosti v modelových situacích, srozumitelně formuluje a obhajuje vlastní názory.

Kompetence k řešení problémů

Žák samostatně nebo ve skupině řeší praktické problémy života v občanské společnosti.

Kompetence sociální a personální

Žák je schopen účinně pracovat ve skupině, přispívá k diskusi, vhodným způsobem prosazuje vlastní názory, respektuje názory ostatních.

Kompetence občanské

Žák zná svá práva, ale i povinnosti a zvládá je adekvátně uplatnit, dokáže přijmout odpovědnost za své chování.

Kompetence pracovní

Žák zodpovědně dodržuje určená pravidla a získané dovednosti využívá pro svůj budoucí občanský i profesní život.

Kompetence digitální

Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení a aplikace; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Žák vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání. Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví. Žák v digitálním prostředí jedná eticky.

Reálné gymnázium a základní škola města Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

Dílčích výstupů dosahuje každý žák podle svých schopností.

Reálné gymnázium a základní škola města Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

Roč.	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Poznámky
7.		Já	
	<p>VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše svůj pohled na konflikt před seznámením se s programem a po jeho ukončení, porovná své původní pohledy s novými • vyjádří sebe sama pomocí výtvarného díla a diskuse • rozpozná emoce, které jsou spojeny s životními zkušenostmi • orientuje se v různých digitálních zdrojích pro testování a využívá je k sebepoznání a sebehodnocení <p>VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže vyjádřit pozitivní údaje sám o sobě před ostatními • vysvětlí pojem sebepojetí, sebeúcta • vysvětlí základní vlastnosti potřebné pro důvěru k lidem • rozlišuje vnitřní a vnější konflikt 	<p>Konflikt hrdost sebepojetí emoce důvěra Internet</p>	<p>Digitální kompetence</p>
		Ty	
	<p>VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory,</p>	<p>Rozdílnost stereotyp</p>	

Reálné gymnázium a základní škola města Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše, jak se lidé rozdílně dívají na svět a tím jej i rozdílně interpretují • je schopen identifikovat shody a rozdíly mezi lidmi • vyjmenuje obvyklé stereotypy • rozezná prospěšnost a nebezpečí jejich používání • vysvětlí význam objektivního hodnocení našeho mínění • definuje předsudek a vysvětlí, jak předsudek a diskriminace vznikají a vyvíjejí se • rozumí pojmu propaganda a identifikuje případy, kdy je propaganda používána ve snaze přesvědčit 	<p>předsudek diskriminace propaganda</p>	
		Já a ty	
	<ul style="list-style-type: none"> • chápe a dokáže vysvětlit důležitost důvěry při řešení konfliktu, rozlišuje, jak lidé komunikují verbálně nebo řečí těla • používá otevřené a zavřené otázky k rozvinutí nebo uzavření konverzace • chápe, jak odrážet řeč těla • rozezná různé způsoby, kterými odlišní lidé vyjadřují své emoce 	<p>Důvěra způsoby komunikace emoce</p>	
		Já proti tobě	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná a vysvětlí základní zdroje konfliktu • vysvětlí slovo konflikt na základě vlastní definice • rozeznává pozitivní a negativní způsoby řešení konfliktu 	<p>Empatie násilí řešení konfliktu</p>	

Reálné gymnázium a základní škola města Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<ul style="list-style-type: none"> • definuje a popíše, co je násilí • navrhuje nenásilné způsoby řešení aktuálních konfliktů 		
		Já s tebou	
	<p>VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše, jak fyzické reakce na konflikt ovlivňují chování • je schopen rozlišit postoje, pocity a chování • vysvětlí, co je empatie a popíše její důležitost v konfliktu • je schopen rozlišit potřeby a zájmy • používá metody brainstormingu během konfliktních situací 	<p>Postoje pocity chování potřeby a zájmy brainstorming</p>	
		My	
	<p>VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, co jsou lidská práva • rozpozná, která lidská práva jsou v různých situacích porušována • popíše vztah mezi právy a odpovědností v konfliktní situaci • identifikuje porušování lidských práv ve škole a diskutuje o možných nápravách takového porušování 	<p>lidská práva postoje chování společenské normy</p>	
8.		Občanské právo	
	VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv	modelové situace:	Digitální kompetence

Reálné gymnázium a základní škola města Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v jednoduchých modelových situacích, dokáže zaujmout vlastní postoj a argumentovat pro něj • rozlišuje druhy smluv podle občanského zákoníku • vysvětlí podstatné náležitosti smluv • popíše průběh občanského soudního řízení • rozpozná, zda má elektronicky uzavřená kupní smlouva všechny povinné náležitosti, pomocí vzoru dokáže sestavit jednoduchou kupní smlouvu 	<p>druhy smluv reklamace záruční doba nájemní smlouva občanské soudní řízení textové programy, internet</p>	
		Rodinné právo	
	<p>VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v jednoduchých modelových situacích, dokáže zaujmout vlastní postoj, argumentovat pro něj • chápe podstatu institutu manželství • chápe podstatu institutu registrovaného partnerství • rozlišuje práva a povinnosti manželů • rozumí, co jsou základní funkce rodiny • chápe způsoby zániku manželství a důsledky, které z toho vyplývají • používá vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací, pomocí 	<p>Modelové situace: vznik a zánik manželství textové programy, internet</p>	<p>Digitální kompetence</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	internetu vyhledá informace a zpracuje prezentaci na zadané téma		
		Přestupky	
	<p>VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v jednoduchých modelových situacích, dokáže zaujmout vlastní postoj a argumentovat pro něj • vysvětlí, co je přestupek • vysvětlí funkci policie a přestupkové komise 	<p>Modelové situace: přestupky proti majetku nález prokazování totožnost</p>	
9.		Trestní právo	
	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vysvětlit rozdíl mezi přestupkem a trestným činem • chápe podmínky trestní odpovědnosti • chápe účel trestu • vysvětlí použití různých druhů trestu • jednoduše popíše průběh trestního řízení • orientuje se v jednoduchých modelových situacích, dokáže zaujmout vlastní postoj a argumentovat pro něj 	<p>Modelové situace: trestní čin trestní odpovědnost stíhání mladistvých druhy trestů orgány činné v trestním řízení</p>	
		Situace v současném světě	
	<p>VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <ul style="list-style-type: none"> • a uvede některé významné mezinárodní organizace – Rada Evropy, OSN, NATO a jiné • orientuje se v důležitých mezinárodních organizacích a jejich funkcích • na konkrétních případech vysvětlí důležitost a poslání mezinárodních organizací 	<p>aktuální dění v současném světě zpracování informací prezentace získaných informací textové programy, Internet</p>	Digitální kompetence

Reálné gymnázium a základní škola města Otto Wichterleho, Prostějov
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává informace z různých zdrojů k danému tématu a kriticky je hodnotí • vyjádří názor k současnému dění v mezinárodním kontextu • v reálné nebo modelové situaci kultivovaně vyjadřuje digitálně svůj názor, souhlas, podporu nebo nespokojenosti a kritiku ke globálním problémům lidstva		
--	---	--	--